

УВС АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газрын 2025 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн
аудитын тайлан

Аудитын код: УВА-2026/063/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Улаангом хот
2026 он

Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газар,

Дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Батсуурь

Утас: 70453317, Цахим хаяг: BatsuuriM@audit.gov.mn

Аудитын менежер: М.Бат-Амгалан

Утас: 70453317, Цахим хаяг: Bat-Amgalanm@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Т.Намжил

Утас: 70453317, Цахим хаяг: namjilt@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

- 2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан
- 2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан
- 2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан
- 2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан
- 2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
- 2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

- 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа
- 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин
- 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал
- 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд
- 3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв
  - 3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт
  - 3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл
  - 3.5.3 Нэмэлт төсөв

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

- 4.1 Ерөнхий зүйл
- 4.2 Материаллаг байдал
- 4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт
- 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал
  - 4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт
  - 4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд
- 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
  - 4.5.1 Завсрын аудитын талаар
  - 4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн
- 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт

**УВС АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

213400, Увс аймаг, Улаангом сум,
Ө.Бадрахын гудамж
Утас: 70-45-33-17, Факс: (976)70-45-33-17,
E-mail: uvs@audit.gov.mn

НАРАНБУЛАГ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
ДАРГА П.ДАШДОРЖ ТАНАА

2026.02.24 № УВА-2026/063/МА-СТА-ТЧУЗ
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

АДБОУС 2706.7-д тодорхойлсноор асуудлыг онцолсон хэсэгт санхүүгийн тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн ойлголтыг бүрдүүлэхэд ач холбогдолтой, санхүүгийн тайланд толилуулсан, тодруулсан мэдээлэл байхгүй болно.

Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсон тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад санхүүгийн тайлангийн тодруулга толилуулгад тусгаагүй, аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалтын улмаас аудитын хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй асуудал гараагүй болно.

8525050213

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1. Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>511,644,307.00</u>	<u>621,641,802.80</u>
33	Авлага	770.823.00	174.675,20
331	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага		139,385.20
335	Бусад авлага	770.823.00	35.290.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	770.823.00	35.290.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	510,873,484.00	621,467,127.60
351	Түүхий эд материал		
35110	Тусгай зориулалттай материал		
35130	Эм боох материал		
354	Хангамжийн материал	493,928,241.00	604,521,884.60
35410	Бичиг хэргийн материал	1,578.820.00	1,361,020.00
35420	Аж ахуйн материал	216,776,287.00	303,353,480.60
35430	Сэлбэг хэрэгсэл		5,774,250.00
35440	Түлш, шатах тослох материал		
35470	Бусад хангамжийн материал	275,573,134.00	294,033,134.00
35600	Мал амьтад	16,945,243.00	16,945,243.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>1,879,730,514.60</u>	<u>2,876,387,756.27</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,879,730,514.60	2,876,387,756.27
392	Биет хөрөнгө	1,727,930,314.60	2,722,212,556.27
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,338,700,121.00	2,001,790,615.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-494,008,675.01	-571,769,834.84
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	364,261,773.00	370,427,273.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-125,625,383.70	-172,829,318.04
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	329,026,159.00	395,531,447.93
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-150,811,094.73	-172,390,324.29
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	39,677,781.85	41,015,510.85
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-20,906,145.78	-19,072,243.33
39214	Бусад хөрөнгө	551,646,390.00	1,006,279,910.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-175,492,877.03	-228,232,746.01
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	71,462,266.00	71,462,266.00
393	Биет бус хөрөнгө	151,800,200.00	154,175,200.00
39301	Программ хангамж	2,140,000.00	5,140,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,140,000.00	-2,765,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	151,800,200.00	151,800,200.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>2,391,374,821.60</u>	<u>3,498,029,559.07</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	519,790.66	14,881,835.76
41	Богино хугацаат өр төлбөр	519,790.66	14,881,835.76
413	Өглөг	519,790.66	14,881,835.76
4131	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	206,990.66	1,725,280.76
4132	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг		8,502,455.00
4136	Бусад өглөг	312,800.00	4,654,100.00

41361	Байгууллагад төлөх өглөг	312,800.00	4,654,100.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,390,855,030.94	3,483,147,723.31
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,390,855,030.94	3,483,147,723.31
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	844,256,682.00	844,256,682.00
51101	Өмч: - төрийн	844,256,682.00	844,256,682.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,224,646,030.14	2,316,938,722.51
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,224,646,030.14	1,224,646,030.14
51220	Тайлант үеийн үр дүн		1,092,292,692.37
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	321,952,318.80	321,952,318.80
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,391,374,821.60	3,498,029,559.07

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,904,588,827.13	2,554,909,781.53
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	901,568,268.00	1,348,130,138.53
120	Нийтлэг татварын бус орлого	901,568,268.00	1,348,130,138.53
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	901,568,268.00	985,533.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,470,000.00	985,533.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	900,098,268.00	
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого- Үндсэн хөрөнгө		1,225,860,061.93
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого- Бараа материал		121,284,543.60
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,003,020,559.13	1,206,779,643.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	48,614,059.13	101,228,643.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	41,464,452.00	
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,149,607.13	101,228,643.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	954,406,500.00	1,105,551,000.00
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	954,406,500.00	1,105,551,000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,354,774,561.28	1,461,112,381.64
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,354,774,561.28	1,461,112,381.64
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,288,108,379.56	1,268,857,270.16
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	653,708,506.20	734,420,710.38
210101	Үндсэн цалин	354,339,891.57	393,843,297.95
210102	Нэмэгдэл	227,227,672.63	257,588,102.81
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		4,980,000.00
210104	Урамшуулал	23,300,942.00	24,512,800.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	48,840,000.00	53,496,509.62

2102	Ажил олгогчдоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	81,576,185.46	92,015,933.52
210201	Тэтгэврийн даатгал	55,316,985.66	62,892,433.52
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,564,800.00	7,281,200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,282,400.00	3,640,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,282,400.00	3,640,000.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,129,599.80	14,561,400.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	42,792,367.60	49,285,370.52
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,426,437.10	18,567,330.02
210302	Түлш, халаалт	31,131,930.50	30,606,040.50
210303	Цэвэр, бохир ус	234,000.00	112,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	42,596,007.00	38,105,616.00
210401	Бичиг хэрэг	3,666,450.00	2,963,200.00
210402	Тээвэр, шатахуун	30,743,230.00	29,932,916.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,854,000.00	1,968,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,376,040.00	2,665,000.00
210406	Бага үнэтэй түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,945,674.00	576,500.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	3,010,613.00	
2105	Нормативд зардал		810,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл		
210502	Хоол, хүнс		
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл		810,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,500,026.00	5,597,250.00
210604	Урсгал засвар	7,500,026.00	5,597,250.00
2107	Томилолт, зочны зардал	8,332,200.00	19,668,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	8,332,200.00	19,668,800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,997,676.00	1,893,397.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	355,000.00	
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	288,000.00	288,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	245,026.00	188,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	103,550.00	140,308.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	66,000.00	66,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,350,000.00	235,000.00
210807	Газрын төлбөр	590,100.00	975,989.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	448,605,411.30	327,060,192.74
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	250,270,086.81	82,364,980.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,010,000.00	2,877,100.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	193,325,324.49	241,818,112.74
210904	Найдваргүй авлагын алдагдал		
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	66,666,181.72	192,255,111.48
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	38,869,017.00	47,675,344.33
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	9,234,800.00	39,790,844.33

213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	21,803,717.00	6,385,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	7,830,500.00	1,499,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	27,797,164.72	144,579,767.15
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,398,198.59	73,587,232.67
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,398,966.13	70,992,534.48
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>549,814,265.85</u>	<u>1,093,797,399.89</u>
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	6,765,120.00	1,504,707.52
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	6,765,120.00	
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Үндсэн хөрөнгө		1,504,707.52
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	6,765,120.00	1,504,707.52
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>543,049,145.85</u>	<u>1,092,292,692.37</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>1,004,490,559.13</u>	<u>1,207,765,176.00</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,470,000.00	985,533.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,470,000.00	985,533.00
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	1,470,000.00	985,533.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,470,000.00	985,533.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,003,020,559.13	1,206,779,643.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	48,614,059.13	101,228,643.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХ хөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	41,464,452.00	
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,149,607.13	101,228,643.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	954,406,500.00	1,105,551,000.00
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	954,406,500.00	1,105,551,000.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>995,670,559.13</u>	<u>1,193,645,176.00</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	995,670,559.13	1,193,645,176.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	928,550,377.41	1,000,906,064.52
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	653,708,506.20	733,205,693.00
210101	Үндсэн цалин	354,339,891.57	392,628,280.57
210102	Нэмэгдэл	227,227,672.63	257,588,102.81
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		4,980,000.00

210104	Урамшуулал	23,300,942.00	24,512,800.00
210105	Гэрээт ажлын цалин	48,840,000.00	53,496,509.62
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	81,849,385.80	91,116,513.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	55,590,186.00	61,992,113.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,564,800.00	7,281,200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,282,400.00	3,640,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,282,400.00	3,640,900.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,129,599.80	14,561,400.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	42,792,367.60	45,703,715.52
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,426,437.10	18,567,330.02
210302	Түлш, халаалт	31,131,920.50	27,024,385.50
210303	Цэвэр, бохир ус	243,000.00	112,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	39,617,250.00	38,336,816.00
210401	Бичиг хэрэг	3,737,450.00	2,442,500.00
210402	Тээвэр, шагахуун	31,192,960.00	30,152,816.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,854,000.00	1,968,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,376,040.00	2,665,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,456,800.00	1,108,500.00
2105	Нормативд зардал		810,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл		
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл		810,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,076,300.00	6,291,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,500,000.00	
210604	Урсгал засвар	3,576,300.00	6,291,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	14,296,200.00	14,748,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	14,296,200.00	14,748,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,997,676.00	1,953,397.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	355,000.00	
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	288,000.00	288,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	245,026.00	188,100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	103,550.00	140,308.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	66,000.00	66,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,350,000.00	295,000.00
210807	Газрын төлбөр	590,100.00	975,989.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	88,212,691.81	68,740,930.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	82,019,691.81	65,823,830.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,193,000.00	2,917,100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	67,120,181.72	192,739,111.48
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	39,323,017.00	48,159,344.33
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	9,234,800.00	39,790,844.33

213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	21,803,717.00	6,385,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	8,284,500.00	1,983,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	27,797,164.72	144,579,767.15
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,398,198.59	73,587,232.67
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,398,966.13	70,992,534.48
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	<u>8,820,000.00</u>	<u>14,120,000.00</u>
8	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН	<u>8,820,000.00</u>	<u>14,120,000.00</u>
9	Дотоод эх үүсвэрээр	8,820,000.00	14,120,000.00
10	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	8,820,000.00	14,120,000.00
11	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	<u>-8,820,000.00</u>	<u>-14,120,000.00</u>
12	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)		
13	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
14	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2024 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	844,256,682.00	321,952,318.80	1,224,646,030.14	2,390,855,030.94
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл				
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				

C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				
C07	Тайлант үеийн үр дүн				
C08	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	844,256,682.00	321,952,318.80	1,224,646,030.14	2,390,855,030.94
D01	2025 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	844,256,682.00	321,952,318.80	1,224,646,030.14	2,390,855,030.94
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл				
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт				
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				
D08	Тайлант үеийн үр дүн			1,092,292,692.37	1,092,292,692.37
D09	2025 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	844,256,682.00	321,952,318.80	2,316,938,722.51	3,483,147,723.31

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

ДАНС	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ	Дүн
	Монго, түүнгэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл			
	ХӨТӨЛБӨР 70105			
	АРГА ХЭМЖЭЭ			
	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,113,953,400.00	1,032,949,300.33	81,004,099.67
21	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,069,353,400.00	1,032,949,300.33	36,404,099.67
210	Бараа, үйлчилгээний зардал	1,017,078,700.00	984,789,956.00	32,288,744.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	727,315,400.00	732,348,193.00	-5,032,793.00
210101	Үндсэн цалин	672,667,400.00	391,770,780.57	280,896,619.43
210102	Нэмэгдэл		257,588,102.81	-257,588,102.81
210103	Унаа, болон бусад зөвхөн олговор		4,980,000.00	-4,980,000.00
210104	Урамшуулал		24,512,800.00	-24,512,800.00
210105	Гэрээт цалин	54,648,000.00	53,496,509.62	1,151,490.38
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	91,017,900.00	91,017,900.00	
210201	Тэтгэврийн даатгал	61,893,500.00	61,893,500.00	
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,281,200.00	7,281,200.00	
210203	ҮОМШӨ ний даатгал	3,640,900.00	3,640,900.00	
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,640,900.00	3,640,900.00	
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,561,400.00	14,561,400.00	
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	46,554,300.00	42,720,016.00	3,834,284.00
210301	Гэрэл цахилгаан	20,479,400.00	15,583,630.50	4,895,769.50
210302	Түлш, халаалт	25,775,500.00	27,024,385.50	-1,248,885.50
210303	Цэвэр, бохир ус	299,400.00	112,000.00	187,400.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	39,058,800.00	33,769,550.00	5,289,250.00
210401	Бичиг хэрэг	3,628,600.00	2,442,500.00	1,186,100.00
210402	Тээвэр шатахуун	30,149,100.00	27,980,550.00	2,168,550.00
210403	Шуудан холбоо, интернэтийн төлбөр	2,150,000.00	1,968,000.00	182,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	278,400.00	270,000.00	8,400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, аж ахуйн эд зүйлс	2,852,700.00	1,108,500.00	1,744,200.00
2105	Нормативт зардал	811,500.00	810,000.00	1,500.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	811,500.00	810,000.00	1,500.00
2106	Эд хогшил худалдан авах	3,299,400.00	3,291,000.00	8,400.00
210604	Урсгал засвар	3,299,400.00	3,291,000.00	8,400.00
2107	Албан томилолт зочин хүлээн авах зардал	19,586,100.00	14,748,000.00	4,838,100.00
210702	Дотоод албан томилолт	19,586,100.00	14,748,000.00	4,838,100.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	7,321,800.00	4,953,397.00	2,368,403.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	140,100.00		140,100.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох зардал	288,000.00	288,000.00	
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300,700.00	188,100.00	112,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	566,000.00	140,308.00	425,692.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	187,000.00	66,000.00	121,000.00
210806	Мэдээллийн технологийн зардал	4,800,000.00	3,295,000.00	1,505,000.00
210807	Газрын төлбөр	1,040,000.00	975,989.00	64,011.00
2201	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	82,113,500.00	61,131,900.00	20,981,600.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	78,300,700.00	60,214,800.00	18,085,900.00

210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,812,800.00	917,100.00	2,895,700.00
	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	52,274,700.00	48,159,344.33	4,115,355.67
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	52,274,700.00	48,159,344.33	4,115,355.67
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	43,014,700.00	39,790,844.33	3,223,855.67
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	7,260,000.00	6,385,500.00	874,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж урамшуулал	2,000,000.00	1,983,000.00	17,000.00
22	Хөрөнгийн зардал	44,600,000.00		44,600,000.00
22	Дотоод эх үүсвэр	44,600,000.00		44,600,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	44,600,000.00		44,600,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,113,953,400.00	1,106,286,500.00	7,666,900.00
	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,113,953,400.00	1,105,551,000.00	
	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос		735,500.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл			
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл			

2.6 Аудит хийсэн нэмэлтийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

ДАНС	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ	Дүн	Хувь
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
	ХӨТӨЛБӨР				
	АРГА ХЭМЖЭЭ				
2	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		30,236,108.52		
21	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН		30,236,108.52		
210	Бараа, үйлчилгээний зардал		30,236,108.52		
2101	Цалин хөле болон нэмэгдэл		857,500.00		
210101	Үндсэн цалин		857,500.00		
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		98,613.00		
210201	Тэтгэврийн даатгал		98,613.00		
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		2,983,699.52		
210301	Гэрэл цахилгаан		2,983,699.52		
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		4,567,266.00		
210402	Тээвэр (шатахуун)		2,172,266.00		
210405	Хог хаягдал		2,395,000.00		
2106	Эд хогшил худалдан авах		7,520,000.00		
210601	Багаж техник хэрэгсэл		4,520,000.00		
210604	Урсгал засвар		3,000,000.00		
2201	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		14,209,030.00		
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		12,209,030.00		
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		2,000,000.00		
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		30,236,108.52		
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		30,236,108.52		
131103	ЗГНХ, Засаг даргын нөөц хөрөнгө түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс зохих байгууллагын шийдвэрийн				

	дагуу тухай төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө			
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө			
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого			
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл			
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл			

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа, зорилго, зорилт

Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газар нь орон нутгийн удирдлагыг мэдээлэл, бодлогын удирдамжаар хангах, хууль тогтоомж, хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг зохицуулан сумын эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийг хангаж, төрийн үйлчилгээг иргэдэд ил тод, нээлттэй, чанар хүртээмжтэй хүргэх зорилготой байгууллага юм.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Төсвийн тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль, Нягтлан болох бүртгэлийн тухай хууль, Төрийн албаны тухай хууль, Нийгмийн даатгалын болон татварын багц хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, Засаг захиргааны нэгж түүний удирдлагын тухай хууль, Хөдөлмөрийн дотоод журмыг байгууллагын үйл ажиллагаандаа өдөр тутам хэрэгжүүлэн мөрдөж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэхэд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна. Төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас эрсдэлд суурилсан дотоод аудит хийгээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газрын 2025 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Наранбулаг сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2025 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2025 оны А/3 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагын дагаж мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн журам”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 1,106,654.7 мянган төгрөгөөр буюу 45.3 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө			
Авлага	770.8	174.7	-596.1
Урьдчилгаа			
Бараа материал	510,873.5	621,467.1	110,593.6
Үндсэн хөрөнгө	1,879,730.5	2,876,387.7	996,657.2
Нийт хөрөнгө	2,391,374.8	3,498,029.5	1,106,654.7
Өр төлбөр	519.8	14,881.8	14,362.0
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	2,390,855.0	3,483,147.7	1,092,292.7
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	2,391,374.8	3,498,029.5	1,106,654.7

Мөнгөн хөрөнгө, урьдчилж гарсан зардлын эхний болон эцсийн үлдэгдэл байхгүй байна.

Авлага дансны үлдэгдэл 174.7 мянган төгрөг болж 596.1 мянган төгрөгөөр буурсан нь хувь хүмүүсээс авах авлага барагдсан байна.

Бараа материалын дансны эцсийн үлдэгдэл 621,467.1 мянган төгрөг болж 110,593.6 мянган төгрөгөөр өссөн нь аж ахуйн материал, бусад хангамжийн материал нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл 2,876,387.7 мянган төгрөг болж 996,657.2 мянган төгрөгөөр өссөн нь бусад үндсэн хөрөнгө, барилга байгууламжийн хөрөнгө нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 14,881.8 мянган төгрөг болж 14,362.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь Нийгмийн даатгалын шимтгэл, түлш халаалт, албан томилолтын зардлын болон байгууллагад төлөх өглөг байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 3,483,147.7 мянган төгрөг болж 1,092,292.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалжээ.

2025 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 650,320.9 мянган төгрөгөөр буюу 34.1 хувиар өссөн байна. Орлого өсөхөд үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгө, бараа материал голлон нөлөөлсөн байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 106,337.8 мянган төгрөгөөр буюу 7.8 хувиар өссөн байна. Зарлага өсөхөд цалингийн нэмэгдэл болон үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн зардал голлон нөлөөлжээ.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2025 оны төсвийн төсөлд урсгал зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 1,183,828.7 мянга, нийт зарлагыг 1,183,828.7 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслийг 157,627.0 мянган төгрөгөөр бууруулж 1,026,201.7 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсвийг 87,751.7 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж 1,113,953.4 мянган төгрөгөөр тодотгосон байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1,113,953.4 мянган төгрөгийн төсөв баталсан нь орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр орон төсвөөс 1,105,551.0 мянга, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 735.5 мянга, нийт 1,106,286.5 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд 1,032,949.3 мянган төгрөгийг зарцуулж, 73,337.2 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна. Мөн нэр данс зөрүүгээр орж ирсэн 250.0 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,032,949.3 мянган төгрөг буюу 93.3 хувьтай байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	/мянган төгрөгөөр/	
				Зөрүү	Биелэлт
1	ОН-өөрөө удирдах ёсны байгууллага-70106 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал-80101	613,597.9	608,677.9	4,920.0	99.1%
2	ОН-өөрөө удирдах ёсны байгууллага-70106 Баг, хорооны ҮА-ны зардал- 80106	187,810.8	185,164.5	2,646.3	98.5%
3	ОН-өөрөө удирдах ёсны байгууллага-70106 Төрийн өмчийн барилгын тогтмол зардал-80111	46,152.0	42,781.9	3,370.1	92.6%
4	ОН-өөрөө удирдах ёсны байгууллага-70106 Нийтлэг үйлчилгээ-80112	88,800.4	87,950.9	849.5	99%
5	ОН-өөрөө удирдах ёсны байгууллага-70106 Бусад-80918	44,600.0		44,600.0	0
6	ОН-өөрөө удирдах ёсны байгууллага-70106 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж-80802	52,274.7	48,159.3	4,115.4	92.1%
7	ОН-өөрөө удирдах ёсны байгууллага-70106 Орон нутгийн нөөц хөрөнгө -81102	38,500.0	28,463.1	10,036.9	73.9%
8	ОН-өөрөө удирдах ёсны байгууллага-70106 Улсын баяр наадам-82801	20,000.0	20,000.0		100%
9	Байгаль, орчны хамгаалах, нөхөн сэргээх-71413 Байгаль, орчны хамгаалах, нөхөн сэргээх-81701	5,950.7	4,151.7	1,799.0	69.7%
10	Ахмад настны хөгжил хамгаалал-72208 Ахмадын сан-81549	8,600.0	7,600.0	1,000.0	88.3%
		1,106,286.5	1,032,949.3	73,337.2	

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Аудитын ерөнхий чиглэлийн судалгааны дүн

№	Үзүүлэлт	Төсөв	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Тайлбар
					/мянган төгрөг/
1	Программ хангамжийн бүртгэл		5,140.0		Санхүүгийн Acolous, архив бичиг хэргийн программ

2	Унаа, хоолны зардал	0.0	4,980.0	4,980.0	Ажилтнуудад хоолны хөнгөлөлтийг 1 хоногт 10.0 мянган төгрөгөөр тооцон олгож байна.
3	Сургалт, семинар	3,812.8	917.1	2,895.7	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх зардлаас гарсан.
4	Гадаад томилолт, арга хэмжээ		0.0		Зардал гараагүй.
5	Төрд учирсан хохирлыг барагдуулахтай холбоотой зардал		0.0		Төрд учирсан хохирлыг барагдуулахтай холбоотой зардал гараагүй байна.
6	Орон тооны цомхотгол		0.0		Орон тооны цомхотгол хийгээгүй
7	Хэвлэл, мэдээлэл		0.0		Зардал гараагүй.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт 101,228.6 мянган төгрөгийн орлого бүртгэсэн байна.

Нэмэлт санхүүжилтийн данснаас цалин хөлсний зардалд 857.5 мянга, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардалд 98.6 мянга, тээвэр шатахууны зардалд 2,172.3 мянга, гэрэл цахилгааны зардалд 2,983.7 мянга, хог хаягдал хортон зайлуулах зардалд 2,395.0 мянга, багаж техник хэрэгсэл зардалд 4,520.0 мянга, урсгал засварын зардалд 3,000.0 мянга, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 12,209.0 мянга, хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх зардалд 2,000.0 мянга, нийт 30,236.1 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна. Зарцуулаагүй үлдэгдэл 70,992.5 мянган төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.3 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тайлант хугацаанд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

3.5.4 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл

Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газар нь тайлант онд худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулаагүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах

асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахад чиглэсэн зөвлөмж өгөөгүй болно.

Аудитыг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Т.Намжил гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер М.Бат-Амгалан, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Батсуурь нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газрын 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2026 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 14 дүгээр албан бичгээр ирүүлсэн.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “Дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2024 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 1,354,774.6 мянган төгрөгийн 1 хувиар буюу 13,547.7 мянган төгрөгөөс 80 хувиар тооцож 10,838.2 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн.

Гүйцэтгэлийн шатанд материаллаг байдлыг 2025 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 1,461,112.4 мянган төгрөгийн 1 хувиар буюу 14,611.1 мянган төгрөгөөс 80 хувиар тооцож 11,688.9 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газрын тухайн хуульд хамаарах зүйл заалтын хүрээнд горим сорил хэрэгжүүлсэн.

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил гараагүй болно.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газар нь тайлант хугацаанд www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд оруулбал зохих 171 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 164 хугацаа хоцроож оруулсан 4, мэдээлээгүй 1, хугацаа болоогүй хүлээгдэж байгаа 2 мэдээлэл байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад бусад хууль тогтоомжтой холбоотой горим сорил хэрэгжүүлээгүй болно.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газрын 2025 оны санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар зөрчил гараагүй байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

1. Мал тооллогын цалин, 12 дугаар сард олгосон ажилтнуудын урамшуулал, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тооцооллын зөрүү, олон нийтийн цагдаагийн 8 дугаар сарын цалингаас тооцоолсон нийгмийн даатгалын шимтгэлийн мэдээ тайланг буруу гаргаж хүргүүлснийг засуулахаар Нийгмийн даатгалын газарт сумын Засаг даргын тамгын газрын даргын 2026 оны 01 дүгээр сарын 19-ний өдрийн 15 дугаар, 01 дүгээр сарын 09-ний өдрийн 09 дүгээр, 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн 03 дугаар бичгүүдээр хүсэлт хүргүүлсэн байна. Дараагийн аудитаар Нийгмийн даатгалын мэдээ тайланд залруулга хийж, тооцоо нийлсэн эсэхийг шалгах нь зүйтэй гэж үзлээ.
2. Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газраас Төсвийн Ерөнхийлөн захирагчийн баталсан бүтэц орон тоонд байхгүй 4 багийн сахиулыг гэрээтээр ажиллуулж байна. Дараагийн аудитаар тухайн гэрээт ажилтнуудын орон тоог Төсвийн Ерөнхийлөн захирагчаар батлуулсан эсэхийг шалгах нь зүйтэй гэж үзлээ.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар илэрсэн зөрчилд 1 албан шаардлага өглөө.

5.1 Албан шаардлага

Наранбулаг сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар өгсөн Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэхэд цалин, урамшуулал олгох журмын 2.2-д “түр орлон гүйцэтгэх хугацаа нь 6 сараас дээш үргэлжлэх бол орлон гүйцэтгэж байгаа албан тушаалын цалингийн 40 хүртэл хувийг түр орлон гүйцэтгэсэн төрийн жинхэнэ албан хаагчид олгоно” гэж заасныг хэрэгжүүлэх зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх хэсэгт “Төсөв нь Улсын болон Аймаг, нийслэл, хотын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн байх бөгөөд төсвийг төлөвлөх, батлах, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад дараах зарчмыг баримтална”, 5.1.5 дахь заалтад “хариуцлагатай байх”, Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.3 дахь хэсэгт “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн ажил, түүний үр дүнг төрийн аудитын байгууллагаас тогтоосон хугацаанд мэдэгдэнэ” гэсэн заалт болон “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Наранбулаг сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллахыг албан шаардлага болгов.

Дээрх албан шаардлагын биелэлтийг Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2026 оны 04 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Залруулсан алдаа:

Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газар нь 12,133.8 мянган төгрөгийн гүйлгээг шууд зардалд бүртгэсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 дэх хэсэгт “Аж ахуйн нэгж байгууллага нягтлан бодох бүртгэлээ аккрузл сууриар хөтөлнө” гэсэн заалт болон толилуулга батламж мэдэгдлийг хангахгүй байсан тул залруулга хийлгэлээ.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Нягтлан бодох бүртгэлээ аккрузл сууриар хөтлөөгүй	1	12,133.8	1	2,133.8			1	2,133.8				
Дүн	1	12,133.8	1	22,133.8			1	22,133.8				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Өмнөх оны аудитаар өгсөн зөвлөмж хэрэгжүүлээгүй	1	0.0			1	0.0						
Дүн	1	0.0			1	0.0						

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								

АУДИТЫН ТАЙЛАН

ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

БЭЛТГЭСЭН:

АХЛАХ АУДИТОР

/М.БАТСУУРЫ/

/М.БАТ-АМГАЛАН/

/Т.НАМЖИЛ/

2026 оны 02 дугаар сарын 23-ны өдөр

**АЛБАН ШААРДЛАГЫН БҮРТГЭЛ,
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС**

А. Албан шаардлагын төсөл бэлтгэж, баталгаажуулах үеийн бүртгэл, хяналт

1.Ерөнхий мэдээлэл

1.1 Аудитын нэр	Увс аймгийн Наранбулаг сумын ЗДТГ-ын 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит	1.2 Аудитын код	УВА-2026/063/НА-СТА-ТШЗ
-----------------	--	-----------------	-------------------------

1.3 Аудит хийсэн үндэслэл	Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1	1.4 Аудитын төрөл	Санхүүгийн тайлангийн аудит
---------------------------	---	-------------------	-----------------------------

1.5 Албан шаардлагын дугаар		1.6 Огноо	2026.02.12	1.7 Мөнгөн дүн /төгрөгөөр/	
-----------------------------	--	-----------	------------	----------------------------	--

1.8 Албан шаардлага өгөх үндэслэл	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Наранбулаг сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар өгсөн Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэхэд цалин, урамшуулал олгох журмын 2.2-д "түр орлон гүйцэтгэх хугацаа нь 6 сараас дээш үргэлжлэх бол орлон гүйцэтгэж байгаа албан тушаалын цалингийн 40 хүртэл хувийг түр орлон гүйцэтгэсэн төрийн жинхэнэ албан хаагчид олгоно" гэж заасныг хэрэгжүүлэн ажиллах зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй байна.			
	Алдаа, зөрчлийн ангилал	Хууль, тогтоомжийг хэрэгжүүлээгүй			
	Журмын заалт (4.2-оос аль тохирохыг оруулах)	4.2.1.11 дэх заалтад "Хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал"			
	Зөрчсөн эрх зүйн актын	Нэр	Төсвийн тухай хууль, Төрийн аудитын тухай хууль		
		Заалт	Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх хэсэгт "Төсөв нь Улсын болон Аймаг, нийслэл, хотын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн байх бөгөөд төсвийг төлөвлөх, батлах, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад дараах зарчмыг баримтална", 5.1.5 дахь заалтад "хариуцлагатай байх", Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.3 дахь хэсэгт "Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн ажил, түүний үр дүнг төрийн аудитын байгууллагаас тогтоосон хугацаанд мэдэгдэнэ"		
Үндэслэл болгосон эрх зүйн актын	Нэр	Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх заалт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.10 дэх заалт			
	Заалт	4.2.1-д "Албан шаардлага өгөхөд дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана", 4.2.1.10-д "Аудитаар илэрсэн			

		алдаа, зөрчил, түүнийг арилгахаар өгсөн зөвлөмжийг хугацаанд нь хэрэгжүүлээгүй бол"
--	--	---

1.9 Зөрчил барагдуулах хэлбэр /Төгрөгөөр/	Улсын төсвийн дансанд	1.10 Зөрчил барагдуулах огноо
	Орон нутгийн төсвийн дансанд	
	Тухайн байгууллагын дансанд	
	Зөрчил арилгах	
		2026.04.30

2. Үндэслэл болгосон гол нотлох баримтын талаарх мэдээлэл

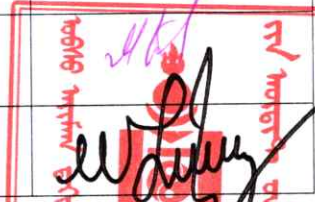
№	Нотлох баримтын нэр төрөл	Дугаар	Огноо	Тайлбар
1	Өмнөх оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын тайлан		2025.02.25	Өмнөх оны санхүүгийн тайлангаар зөвлөмж өгсөн.
2	Холбогдох анхан шатны баримтын түүвэр		2025.02.12	Тушаал шийдвэр, цалингийн цэс

3. Аудитын баг болон хариуцагчийн талаарх мэдээлэл

№	Аудитын багийн		Хариуцагч			
	Албан тушаал	Овог нэр	Байгууллагын нэр	Албан тушаал	Овог нэр	Холбоо барих хаяг, утас
1	Ахлах аудитор	Т.Намжил	Наранбулаг сумын ЗДТГ	Дарга	П.Дашдорж	88765299
				Нягтлан бодогч	О.Ганчимэг	80310083

Албан шаардлага бэлтгэх үеийн чанарын хяналт

4.1 Чанарын хяналт хийсэн тэмдэглэл

№	Албан тушаалтан	Огноо	Чанарын хяналтаар өгсөн санал зөвлөмж	Гарын үсэг
1	Аудитын менежер М.Бат-Амгалан	2026.02.21	—	
2	Дарга, тэргүүлэх аудитор М.Батсуурь	2026-02.21	—	

4.2 Албан шаардлагыг хэвлэмэл хуудсанд хэвлэх зөвшөөрөл

№	Албан тушаал	Овог нэр	Огноо	Гарын үсэг
1	Дарга, тэргүүлэх аудитор	М.Батсуурь	2026.02.21	

4. Албан шаардлагыг баталгаажуулж, хүргүүлэх үеийн баримтжуулалт

№	Үзүүлэлт	Мэдээлэл оруулах хэсэг	Тайлбар	
1	Албан шаардлагыг хүргүүлсэн албан бичгийн	Огноо		
		Дугаар		
2	Албан шаардлагыг хүлээлгэн өгсөн	Огноо	2026.02.12	
		Ажилтны	Овог нэр	Т.Намжил
			Албан тушаал	Ахлах аудитор
3	Албан шаардлагыг хүлээн авсан	Байгууллагын нэр	Наранбулаг сумын ЗДТГ	
		Ажилтны	Овог нэр	О.Ганчимэг
			Албан тушаал	Нягтлан бодогч
4	Албан шаардлагын хэрэгжилтийг хариуцах	Газрын нэр	Наранбулаг сумын ЗДТГ	
		Ажилтны	Овог нэр	П.Дашдорж
			Албан тушаал	Дарга
5	Тооцоолсон зөвшөөрүүлсэн үр өгөөж	Санхүүгийн	Тоо	
			Дүн	
		Санхүүгийн бус үр өгөөжийн тоо		

УВС АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2026 оны 02 сарын 24 өдөр

01/10/А 2060412
Дугаар МБА-2026/063/НА-СТА-ТшЗ

Улаангом

Зөрчил таслан зогсоох тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газрын 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Наранбулаг сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар өгсөн Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэхэд цалин, урамшуулал олгох журмын 2.2-д “түр орлон гүйцэтгэх хугацаа нь 6 сараас дээш үргэлжлэх бол орлон гүйцэтгэж байгаа албан тушаалын цалингийн 40 хүртэл хувийг түр орлон гүйцэтгэсэн төрийн жинхэнэ албан хаагчид олгоно” гэж заасныг хэрэгжүүлэн ажиллах зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх хэсэгт “Төсөв нь Улсын болон Аймаг, нийслэл, хотын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн байх бөгөөд төсвийг төлөвлөх, батлах, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад дараах зарчмыг баримтална”, 5.1.5 дахь заалтад “хариуцлагатай байх”, Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.3 дахь хэсэгт “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн ажил, түүний үр дүнг төрийн аудитын байгууллагаас тогтоосон хугацаанд мэдэгдэнэ” гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх заалтад “Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө”, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, акт тогтоох журам”-ын 4.2.1-д “Албан шаардлага өгөхөд дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана”, 4.2.1.10-д “Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчил, түүнийг арилгахаар өгсөн зөвлөмжийг хугацаанд нь хэрэгжүүлээгүй бол” гэж заасныг үндэслэн ШААРДАХ нь:

1. Наранбулаг сумын Засаг даргын 2024 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллаж биелэлтийг нотлох баримтын хамт 2026 оны 04 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэх.

2. Цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Наранбулаг сумын Засаг даргын тамгын газрын дарга П.Дашдорж, нягтлан бодогч О.Ганчимэг нарт даалгав.
3. Албан шаардлагыг хүлээн зөвшөөрөөгүй тохиолдолд Захиргааны ерөнхий хуулийн 92 дугаар зүйлийн 92.1 дэх хэсэгт заасны дагуу гомдол гаргах эрхтэй.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АХЛАХ АУДИТОР

Т.НАМЖИЛ

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

М.БАТ-АМГАЛАН

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ